

ἐπὶ τῇ θέᾳ ἀθώου τινὸς κυνὸς ἢ ὄνου τρομάζουσι καὶ τρέπονται εἰς φυγὴν. Ἡ δὲ ἀενάως κεντωμένη φιλοδοξία των καταντᾷ ἐπὶ τέλους κενωδοξία καὶ οἰήσις. Διὰ τοῦτο βλέπομεν μικρὰ παιδία συναπτόντα βυζαντινάς συζητήσεις περὶ πραγμάτων ἥκιστα ἐνδιαφερόντων τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καὶ προσπαθοῦντα νὰ ὁμιλῶσι χάριν ἐπιδείξεως « γαλλικὰ » ὁσάκις βλέπωσι πλησίον των «πρόστυχα» παιδία, μὴ γνωρίζοντα τὴν γαλλικὴν. Συγκρίνατε τοὺς δυστυχεῖς τούτους ἑλληνοπαῖδας πρὸς μικροὺς Ἀγγλοὺς ὁμηλικούς ἀναρριχωμένους ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ προσφιλοῦς ὄνου. Ὅποια ζωηρότης! ὅποιον θάρρος! ὅποσον ἀρρενωπὴ εἶνε ἡ μορφή των μικρῶν ἱππέων ὅποσον ἀφελὴς ἀλλὰ καὶ ἐντονος εἶνε ἡ ὁμιλία των!

Τέλος πάντων θέσατε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας σας, ὦ παιδαγωγοὶ των μικρῶν! Μὴ χαρακτηρίσητε ἀμέσως ἕκαστον μὴ ἐνθουσιῶντα διὰ τὸν σημερινὸν τρόπον τῆς ἐκπαιδεύσεως

των Ἑλληνοπαίδων ὡς βάρβαρον, ὡς ἐχθρὸν των γραμμάτων! Μήπως δὲν εἶνε τάχα δυνατόν διδόντες μεγαλητέραν σημασίαν εἰς τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν των παιδίων νὰ καταστήσητε αὐτοὺς τοιοῦτους ὥστε, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψετε ἐντελῶς τὴν κλασσικὴν παιδείαν νὰ ἐξοικονομήσετε εἰς τοὺς παῖδας περισσοτέρας ὥρας ἀφιερωτέας εἰς τὰ παίγνια καὶ εἰς τὴν γυμναστικὴν;

Ἄν τυχὸν εὐρεθῇ τις θεωρῶν τὰς ἰδέας ταύτας ὀρθάς, ἅς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ὀνηλασία εἶνε ἐν των ἀρίστων μέσων πρὸς ἐπασχόλησιν των μικρῶν παιδίων, ὅπερ ἐκγυμνάζει τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν χώρᾳ ὅπου ἔνεκα τοῦ γλυκεοῦ κλίματος καὶ πολλῶν οικονομικῶν περιστάσεων ἡ συντήρησις ἐνὸς μικροῦ ὄνου χάριν τῆς ἱππασίας των παιδίων εἶνε πρᾶγμα τόσον ὀλιγοδάπανον καὶ τόσον εὐκόλον ὥστε πλείστοι γονεῖς δύνανται νὰ τὸ κάμωσιν.

ΡΑΪΝΟΛΔΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ

Γένεσις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἡ σκηνὴ συμβαίνει ἐν τινὶ ἀσήμεν τόπῳ τῆς Γαλιλαίας. Τὸ ἄγνωστον μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς ὄνομά του εἶνε Ναζαρέτ. Σημαίνει ἄνθος καὶ κλών. Ὁ ἐρχόμενος ἐξ Ἱερουσολύμων, διακρίνει ἀπὸ των τελευταίων τῆς Σαμαρείας κορυφῶν τὴν μικρὰν πόλιν, πέραν, ὁμοίαν πρὸς λευκὸν στίγμα, ἐπὶ των ὑπερκειμένων τῆς πεδιάδος Γισρεὶλ ἐπικλινῶν ὑψωμάτων. Αἱ φαίαι, τετράγωνοι καὶ ἐπίπεδοι τῆς στέγης οἰκίαι τῆς ἐγείρονται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος δύο λόφων χωριζομένων διὰ χαράδρας διαγραφούσης τὴν μεγάλην ἀναφορικὴν ὁδὸν τῆς Ναζαρέτ. Ἐκεῖ εἶνε οἱ λουτήρες ἐξαγνισμοῦ, τὰ καταστήματα, τὰ ἐργαστήρια ἡ ἀγορά, ἡ συναγωγὴ. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς πόλεως ὑπόκειται κοιλάς ἐνθα ἀναβρύει ἡ πηγὴ ἡ καλούμενὴ τὴν σήμερον βρύσις τῆς Μαρίας.

Ἡ χάραδρα καὶ ἡ κοιλάς συνεισδύνονται πέραν των τελευταίων κατοικιῶν, ἐντὸς μικρᾶς πεδιάδος ἀποτελούσης τὸν χλοερὸν βυθὸν τῆς λεκάνης, ἐν ᾗ ἡ Ναζαρέτ ἀπλουταί. Χλοερά κατὰ τὸ ἔαρ, ἡ πεδιάς αὐτὴ ξηραίνεται τὸ θέρος, μεταβάλλεται εἰς ἀλώνιον ἐνθα οἱ Ναζωραῖοι θλίβουσιν ὑπὸ πόδας των βῶν τὸν σίτον καὶ τὴν κριθήν, καὶ λιχνίζουσι τὸ γέννημά των ὑπὸ τὸν ἄνεμον τῆς ἐσπέρας.

Ἐλαταὶ καὶ συκαί, κίχτοι πλατύφυλλοι καὶ ἀειθαλεῖς, ῥοῖαι, ἀμυγδαλαί, λεμονεαί, μεταξὺ των ὁποίων ἐγείρονται ὑπόμαυροι κυπάρισσοι, δικαιολογοῦσι τὸ ὄνομα τῆς εὐφόρου καὶ ἀνθηρᾶς πολίχνης.

Οἱ εἰς τὴν πηγὴν ἄγοντες δρομίσκοι ἐμψυχοῦνται τὴν πρωΐαν καὶ τὴν ἐσπέραν ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς κινήσεως των νεανίδων καὶ γυναικῶν. Πορεύονται αὐταὶ βραδεῖ τῷ βήματι, σιωπηλῶν καὶ σοβαρά, φέρουσαι ἐπὶ κεφαλῇ τὴν ὑδρίαν ἣν ὑποβάσταζουσι διὰ τῆς χειρὸς, μὲ τὸν πέπλον πρὸς τὰ ὀπισθεν ἐριμμένον

καὶ κυματίζοντα, ὥστε δύναται νὰ ἐκλάβῃ τις αὐτὰς ὡς ἑλληνικὰ ἀγάλματα κινούμενα.

Τὰς ἐορτὰς καὶ τὰ σάββατα αἱ ἀτραποὶ των ἀγρῶν πληροῦνται. Ὅμιλοι ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κερχωρμένοι φαίνονται παρὰ τὴν κλιτὸν των λόφων, ὑπὸ τὰς ἐλαίας, πλησίον των τάφων. Ἀδιαλείπτως συνδιαλέγονται, καθήμενοι κατὰ γῆς. Οἱ ἄνδρες μὲ τοὺς μανδύας των, αἱ γυναῖκες μὲ τὰς πολυχρώμους ἐσθῆτάς των, τὸ μέτωπον ἔχουσαι ἐξωσμένον διὰ των κεφαλοδέσμων, τετυλιγμέναι ἐντὸς λευκῶν ὁμοίων πρὸς σάβανα σαλίων.

Ὁ τόπος εἶνε πλήρης γαλήνης καὶ σιγῆς· οὐδὲν τὸ τραχὺ ἐν τοῖς λόφοις αὐτῆς, ὧν αἱ γραμμαὶ κυρτοῦνται, χωρὶς νὰ θραύωνται. Ἡ ὁροσειρὰ τοῦ Ζεβὲλ ἐ, Σίχ στρογγυλοῦται ἐν κύκλῳ καὶ κλείει τὸν ὀρίζοντα. Οὐδεὶς θόρυβος ταρασσεῖ τὴν περικλειστον αὐτὴν μόνωσιν, ὅπῃθεν τὸ βλέμμα καὶ ἡ σκέψις ἀνέρονται ἀφ' ἐαυτῶν πρὸς τὸν οὐρανόν.

Ἐκεῖ, ἐν τινὶ των ἡρέμων τούτων οἰκῶν ζῇ ἄγνωστος ἡ νεᾶνις, ἡ ἀξιώθεῖσα τῆς ὑψίστης τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύψεως.

Αἱ ἐλπίδες τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους ἐκαρποφόρησαν. Ὁ Θεὸς δὲν ἐπρόσβλεπεν εἰς τοὺς μεγάλους, τοὺς θρησκευτικούς ἀρχηγούς, τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς πλουσίους. Ἐξέλεξεν ἐν τῷ πλήθει πλάσμα ταπεινόν.

Ἡ νεᾶνις ὀνομάζεται Μαρία.

Δὲν εἶνε ἀκόμη δεκαεξαετίας.

Κατὰ τὴν παράδοσιν, πατὴρ τῆς εἶνε ὁ Ἰωακείμ, μήτηρ τῆς ἡ Ἄννα. Ὁ πατὴρ τῆς λέγουσιν, ἀπέθανεν ὅτε ἦτο αὐτὴ ἀκόμη παιδίον. Εἶνε κόρη ἐκ βασιλικοῦ αἵματος καὶ κατάγεται ἀπὸ τοῦ Δαυίδ. Ἀνετράφη ἐν τῷ Ναφ. Πρᾶγμα παράδοξον παρὰ λαφ, παρὰ τῷ ὅποιῳ αἱ γυναῖκες ὀλαὶ ἤδύναντο νὰ ἔχωσι τὴν φιλοδοξίαν ὅτι θὰ καθίστατο ἐκάστη ἡ μήτηρ τοῦ

Μεσσίου, παρὰ γενεᾷ ἥτις δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐθεώρει ὄνειδος τὴν στειρώσιν, ἐκείνη, εἰς θεῖαν ἐμπνευσιν ὑπέκουςα, ἀπέρωτ' τὴν παρθενίαν τῆς εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ κατὰ τὸν ἰουδαϊκὸν νόμον καὶ τὸ ἔθος, οὔσα μόνη κληρονόμος, μνηστεύεται πρὸς ἄνδρα καλοῦ-μενον Ἰωσήφ, ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῆς φυλῆς καὶ οἰκογε-νείας, πρὸς τὸν πλησιέστερον τῶν συγγενῶν τῆς, ὅστις θ' ἀναλάβῃ τὴν κληρονομίαν τῆς. Ἡ τελετὴ τῆς ἐισόδου τῆς εἰς τὸν οἶκον τοῦ συζύγου δὲν ἔχει ἀκόμη πανηγυρισθῇ. Ζῇ παρὰ τῇ μητρὶ τῆς, παρασκευά-ζουσα τὰ τῆς προικὸς, ὡς ὅλαι τοῦ τόπου τῆς αἰ νεα-ραὶ νύμφαι.

Ἐκεῖ ἡμέραν τινὰ βλέπει ἐμφανιζόμενον, ὑπὸ μορφῇν ἀνθρωπίνην καὶ εἰσερχόμενον εἰς τὴν οἰκίαν τὸν Γαβριήλ, ἄγγελον Κυρίου,

Ὁ ἄγγελος τῇ λέγει: — Χαῖρε, κεχαριτωμένη Ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.

Αἱ ἰουδαῖαι κατὰ τὴν μνηστείαν ζῶσι μεμονωμέναι καὶ κεχυμέναι, μετὰ τὰς φίλας τῶν, μακρὰν τῶν βλεμμάτων τῶν ἀνδρῶν.

Οὕτω, ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ ἀγγέλου, καὶ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις του, ἡ Μαρία ἐταράχθη. Ἡπόρει τί ἄρα ἐσήμαινε τοιοῦτος χαιρετισμός.

— Μὴ φοβοῦ Μαριάμ, τῇ εἶπεν ὁ ἄγγελος, ὅτι εὗρες χάριν παρὰ Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς Ἰψίστου κληθήσεται. Καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰα-κώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.

Ἡ Παρθένος ἐνόησε τότε ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ προσδοκώμενου Σωτῆρος, περὶ τοῦ μέλλοντος ν' ἀνορ-θῶσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἀνατραπέντα θρόνον τοῦ Δαβὶδ, ὅστις θὰ ἦτο ἡ δόξα τοῦ Ἰσραὴλ, ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν, τὸ καύχημα τῆς μητρὸς του. Πῶς ἐκλήθη νὰ διαδραματίσῃ τὸ θεῖον τοῦτο μέρος αὐτῆς, ἡ ἀπόφασιν λαβοῦσα νὰ μὴ γείνη μήτηρ;

Ἐν τῇ ἐκπλήξει τῆς ἡρώτησεν ἀπλῶς:

— Πῶς ἔσται τοῦτο ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;

Ὁ ἄγγελος ἀπεκρίθη:

— Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύ-ναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοί· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται Ὑἱὸς Θεοῦ.

Καὶ ὁ ἄγγελος τῇ ἔδωκε σημεῖον: Ἰδοὺ Ἐλισά-βετ ἡ συγγενὴς σου, καὶ αὕτη συνελήφου υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἔκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ κα-λουμένην στειρά, ὅτι οὐκ ἀδυνατίζει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα. Ἡ Μαρία τότε ἀνέκραγεν:

— Ἰδοὺ ἡ δούλη τοῦ Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

Ὁ ἄγγελος ἀπεμακρύνθη.

Τοιαύτη ἡ γένεσις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐφηβικὴ ἡλικία τοῦ Ἰησοῦ.

Τὸ οἶκημα ἔνθα ὁ Ἰησοῦς ἠϋξήθη ὠμοιάζε πρὸς τὰ ἐν Παλαιστίνῃ διαιτήματα τῶν Ἀράβων τῆς σή-μερον. Ὁ τύπος τῆς ἀνατολικῆς οἰκίας μένει ἀπὸ αἰῶνων ἀναλλοίωτος· εἶνε τετραγώνου σχήματος, ἐκ

πηλοῦ ἢ λίθων· τὰ τεῖχη εἶνε συνήθως χονδροειδῆ, κεκαλυμμένα ὑπὸ ἀργίλου ὀπτῆς καὶ ἀσβεστοχρίστου· τῆς στέγης ὑπέρκειται δρύφακτον ἀνέρχονται δ' ἐκ τῶν ὀπισθεν διὰ κλίμακος φορητῆς ἢ βαθμίδων ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐκτισμένων. Ἐκεῖ εὐρίσκεται ὁ ὑψηλὸς θάλαμος, τὸ προσευχητήριον, ἐκεῖ ἀνγεύρουσι, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν καυμάτων ἐκ φυλλωμάτων ἢ καλὰ-μῶν καλύβην, ὑφ' ἣν τὴν νύκτα κοιμῶνται.

Ἡ κατοικία ἓνα μόνον ἔχει θάλαμον ἢ δύο, καὶ πολλάκις οὐδὲν ἄλλο ἀνοιγμα πλὴν τῆς θύρας· ἐμ-προσθεν αὐτῆς ὑπάρχει στενὴ αὐλή, φρασσομένη ὑπὸ περιβόλου ἐκ λίθων ἄνευ πηλοῦ ἢ φράκτου φρυγάνων ἀπεξηραμμένων. Ἐν τινι τῶν γωνιῶν τῆς αὐλῆς ὁ κλιδανός—κωνοειδὴς ἐξ ἀργίλου πυργίσκος—φράσ-σεται ὑπὸ κινήτου πώματος, καὶ πετρῶν ἐφ' ὧν ἀ-πλοῦσι τὴν ζύμην.

Ἡ ἐπίπλωσις εἶνε λιτὴ· σκαμνία τινὰ, μία τρά-πεζα, προσκέφαλα κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου, στρώματα καὶ ψαθμοί, ἐν κηροπήγιον, εἰς λύχνος, εἰς τινα τοῦ τοίχου γωνίαν, εὐρὺς κάλαθος διὰ τ' ἀσπρόρρουχα καὶ τὰ ἐνδύματα, εἰς μύδιος, ὑδρίαι τινές, ὁ διὰ τὸν σῖτον μύλος. Ἡ ἐστία, εἶνε ἐνίοτε ἐν μέσῳ τοῦ θαλάμου· παρὰ τὴν θύραν ἐκάστης κατοικίας μικρὸν ἐπίμηκες κιβώτιον ἀνήρτηται, περικλιθεὶς κύλινδρον μεμβράνης, ἐν ᾧ περιέχονται ἀποσπάσματα τοῦ Νόμου εἰλημμέ-να ἐκ τοῦ Δευτερονομίου.

Ἡ οἰκία τοῦ τέκτονος ὑπῆρξεν ἡ πρώτη, ἡ ἀλη-θὴς τοῦ Ἰησοῦ σχολή· ἐκεῖ ἠϋξήθη μετὰ τὸν πατέρα καὶ μητέρα, ἐδιδάχθη παρ' αὐτῶν ν' ἀναγινώσκῃ τὰς γραφὰς, ἤκουσεν ἀπὸ στόματός των τὰ παραγγέλματα τοῦ Νόμου καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ λαοῦ του. Τὸ παι-δίον τοῦτο τὸ αἰσθανόμενον καὶ γνωρίζον ἑαυτὸ ὡς τὸν υἱὸν τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς, ἠθέλησε νὰ λάβῃ παρὰ γονέων γηνίων τὰς προσταγὰς, τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. καὶ νὰ μνηθῇ, ὡς τὰ λοιπὰ παῖδιά, εἰς τὰ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ γνώσεως.

ΠΑΤΗΡ ΔΙΑΔΩΝ

Ἡ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΤΙΤΙΑΝΟΥ

(L' Assunta)

Σ. Κ. Σ.

Τὰ ὄνειρα, ἀγγελούδια φτερωμένα,
Σὲ φέρουν 'ς ἄλλην πλάσι θεϊκῇ·
Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου φωτισμένα
Ξανοίγουν, βλέπουν τὸ Θεό σου ἐκεῖ.

Ὡ λατρευτὴ μητέρα καὶ παρθένα,
Ὁ πόνος σου, ἡ λαχτάρα ἡ μητρικὴ,
Ἀστέρια σπλαχνικά, ῥίχνουν 'ς ἐμένα
Τῆς πίστεως τὸ φῶς γλυκὺ γλυκὺ.

Κ' ἡ πίστις μου ἀκράτητη μὲ παίρνει
Καὶ φτερωτὸν κι' ἀσώματον μὲ φέρνει
Ἐς τὰ φωτισμένα ὑψηλὰ τοῦρανοῦ.

Μὰ τοῦ θεοῦ σου ἡ ὄψις δὲν προβάλλει,
Καὶ πέφτω καὶ σωριάζομαι καὶ πάλι
Μὲ ἀπίστο καὶ σκοτισμένο νοῦ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.